

ב ת י ה מ ש פ ט

015501/08 א		בית משפט השלום תל אביב-יפו	
16/04/2009 תאריך:		לפני: כבוד השופט יאיר דלוגין	

בעניין: בוחבוט חנן
ע"י ב"כ עו"ד קריטי ניר
נ ג ד
ישיר אי.די.אי. חברה לביטוח בע"מ
התובע ע"י ב"כ עו"ד עזר אמיר
הנתבעת

פסק דין

לפני תביעה כספית לתשלום 96,000 ₪. התובע, חנן בוחבוט, עותר לחייב את הנתבעת, ישיר אי. די. אי. חברה לביטוח בע"מ, לשלם לו תגמולי ביטוח, בגין אובדן מוחלט שנגרם לרכבו, אשר היה מבוטח בביטוח מקיף אצל הנתבעת. המחלוקת העיקרית שבין הצדדים נוגעת לשאלה, האם יש מקום להפחית מערך הרכב אחוזים ניכרים בשל מצבו הקודם של הרכב. כמו כן, במוקד התביעה, עומדת גם התנהלות הנתבעת ושמאי החוץ שנתן את השומה לרכב.

התביעה

התובע הנו בעלים של רכב מדגם מאזדה, שנת ייצור 2005, אשר בוטח בביטוח מקיף אצל הנתבעת. ביום 12.9.07, ארע לרכב נזק בהיקף רחב, העולה על 60% משווי הרכב ועל כן הוכרז הרכב כאובדן מוחלט. על פי חוות דעת השמאי מטעם הנתבעת, שווי הרכב עומד על סך של 93,000 ₪. התובע פנה אל הנתבעת לקבלת תגמולי הביטוח בסכום האמור, אולם הנתבעת הסכימה לשלם 48,000 ₪ בלבד. דרישות התובע נדחו בטענות שונות, כגון הפחתה בגין מע"מ, ירידת ערך, רקבונות ונזק סביב הרכב. התובע טוען כי הנתבעת נהגה כלפיו בחוסר תם לב ותוך עשיית עושר ולא במשפט. עד עצם הגשת התביעה, לא שילמה הנתבעת לתובע ולו אגורה אחת. הנתבעת הציעה לתובע, כי תשלם לו 50% משווי הרכב, בכפוף לכך שלא תהיה לו תביעה בעתיד כנגדה והתובע סירב לכך. התובע טוען כי הנתבעת הפרה את ההסכם שבין הצדדים. התובע עותר לחייב את הנתבעת לשלם לו 93,000 ₪ בגין הרכב וכך 3,000 ₪ בגין תשלומים לבעלי מקצוע.

ההגנה

הנתבעת טוענת כי שווי הרכב במועד התאונה הנו כפי חוות דעת השמאי, היינו בסך של 48,243 ₪. הנתבעת טוענת כי לראשונה בכתב התביעה, צורף אישור רו"ח בדבר אי קיזוז מס תשומות בעת קניית הרכב. הנתבעת ציינה בכתב ההגנה, כי תשלם לתובע את הסכומים שאינם שנויים במחלוקת. הנתבעת טוענת כי על פי כל דין, מטרת דיני הביטוח הנה להחזיר את המצב לקדמותו, ולא להעשיר את המבוטח. התובע לא המציא חוות דעת מטעמו שלפיה לרכב שווי אחר. לפיכך, יש לדחות את התביעה.

דיון

-
ביום 5.3.08, הוציאה הנתבעת המחאה לפקודת בא כוח התובע, על סך 60,726 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית בסך של 1,960 ₪.

לפיכך, יתרת סכום התביעה עומדת, אפוא, על סך של 32,274 ₪ בגין שווי הרכב. סכום זה, מבטא את ההפחתות שבוצעו במסגרת חוות הדעת של השמאי, בסך של 3,220 ₪, בגין 4% ירידת ערך קודמת שנגרמה לרכב לפני התאונה, בסך של 27,054 ₪, בגין 35% הפחתה עבור רקבונות במרכב הרכב וכן בסך של 2,000 ₪, בגין נזקים סביב הרכב. כמו כן, נותר לדון בסך של 3,000 ₪, אשר הוגדר בכתב התביעה, כתשלומים לבעלי מקצוע.

ביום 25.12.08, העידו בפני התובע, מר ערן פאר מטעם הנתבעת וכן השמאי, מר אבי בן הרוש (להלן: **"השמאי"**).

אומר כבר עתה, כי לאחר שעיינתי בחומר הראיות ובטענות הצדדים, מצאתי לנכון לקבל את התביעה ברובה ובעיקר מצאתי פגמים מהותיים בהתנהלות הנתבעת והשמאי במקרה דנן, הכול כפי שיפורט להלן.

הדין

-
חברת ביטוח חבה חובת נאמנות ותם לב כלפי המבוטח. ראה עא 11081/02 **דולב חברה לביטוח בע"מ נ' סיגלית קדוש** (פורסם במאגרים משפטים), שם נאמר:

"חובה ביטוח הוא חובה מיוחדת שבו נדרשים שני הצדדים לנהוג במידה מירבית של הגינות ותום לב. חובות אלה חלות על המבטחים ועל המבוטחים, כאחד. דרישת תום הלב מצד המבוטח מתאפיינת בעיקר בדרישת הגילוי (סעיפים 6 ו-17 לחוק חובה הביטוח). בצידה, קיימות חובות אמון ותום לב מוגברות על המבטח, שמקורן בעיקר בהוראות סעיפים 12 ו-39 לחוק החוזים. חובות אלה נובעות ממקורות שונים, ובהם, מאפייניו המיוחדים של תחום הביטוח, מעמדם המעין-ציבורי של המבטחים, פערי הכוחות בין המבטח למבוטח, והסטנדרטיזציה של חובה הביטוח (י' אליאס דיני ביטוח (כרך א, תשס"ב), עמ' 110)."

ביום 15.4.2001 ניתן פסק הדין בעניין בג"צ 7721/96 **איגוד שמאי ביטוח בישראל נ' המפקחת על הביטוח** פ"ד נה (3) 625 הידוע כבג"צ השמאים (להלן: **"בג"צ השמאים"**). מדובר בבג"צ שנועד עקב הבעייתיות שהייתה קיימת בענף הביטוח בכל הקשור להערכת נזקי תאונות, אשר נעשתה בזמנו על ידי שמאים שכירים של חברות הביטוח (שמאי בית). הגם שהמבוטח היה רשאי להביא חוות דעת מטעמו, בפועל, מבוטחים רבים לא מימשו זכות זו וסביר להניח כי חלקם אף לא ידעו כי חוות הדעת שניתנה, הוכנה על ידי שמאי שהנו עובד שכיר של חברת הביטוח ואשר מטבע הדברים, חב חובת נאמנות כלפיה.

שמאי חוץ, אשר מתמנה למתן שומה לרכב, חב, אפוא, חובת נאמנות ותם לב הן כלפי חברת הביטוח והן כלפי המבוטח. עובדה זו עולה מתוקף תפקידו של השמאי בפועל כשמאי חוץ אשר מחויב לאובייקטיביות.

ראה עמ' 2 לחוזר המפקח על הביטוח (שצורף לסיכומי הנתבעת). כמו כן, ראה בג"ץ השמאים הנ"ל בסעיף 35 לפסק הדין:

"כך גם לגבי שמאי רכב. המעמד והחובות של שמאי רכב נקבעו בצו שמאי רכב. סעיף 12 לצו זה קובע, לאמור:
"במילוי תפקידיו יפעל השמאי כלפי לקוחו וכלפי המבטח במהימנות, בנאמנות וביושר...".
מכוח צו זה הוציאה הרשות המוסמכת (מנהל האגף לרכב ולשירותי תחזוקה במשרד התחבורה) כללי התנהגות לשמאי רכב. בכללים אלה (בנוסח מיום 7.10.1997) נקבע (בסעיף 1) כי תהיה זו התנהגות שאינה הולמת את כבוד המקצוע אם שמאי רכב לא יקפיד "על מיומנות מקצועית ועל הגינות ללא משוא פנים". מתוך החובה לפעול בנאמנות ומהאיסור לנהוג במשוא פנים, כפי שנקבעו בהוראות אלה, עולה כי שמאי הרכב כפופים לכלל בדבר ניגוד עניינים".

מן הכלל אל הפרט

התובע טוען כי השמאי הודיע לו בעת בדיקת הרכב במוסך, כי "הרכב במצב טוב ושהוא לא רואה כל דבר חריג" (סעיף 5 לתצהירו) וכי "לכל היותר ירדו 1.5% מערך הרכב" (סעיף 6 לתצהירו). עדות זו הייתה אמינה עלי ואף נתמכה בדברים שאמר השמאי בעצמו, בשיחה שיזם עמו התובע בתאריך 9.4.08 (לאחר הגשת התביעה) ואשר אמנם הוקלטה בסתר אך כדיון, על ידי התובע. בשיחה זו, מאשר השמאי כי בדו"ח שהוכן על ידו, נקבעה הפחתה של 1.5% בלבד מערך הרכב וכי הנתבעת ביקשה לעכב את הוצאת הדו"ח:

"חנן: לא אז היה הדוח אצלך ואמרת לי אני מבחינתי הכל מוכן ושיש הורדה של אחוז אחד וחצי ואמרת לי שהם מעכבים את הדוח ואמרת לי תפנה אליהם זה לא אני שמעכב את הדוח. חנן: אתה זוכר. אבי: אהה כן כן כן".

חרף זאת, ניסה השמאי להכחיש דברים אלה בעדותו. ראה עמ' 9, ש' 3-12:

"ש. האם נכון שקיימת סמוך למועד הבדיקה שיחות עם התובע ואמרת לו לגבי האחוזים של הפחתה של 1.5-1 אחוז.
ת. איני זוכר שיחה כזאת.
ש. נפגשתם במוסך ברעננה, צילמת, הרמת וכו' – ניהל שיחה עם התובע, האם באותו רגע של השיחה השווי של הרכב היה צריך לרדת ככל היותר באחד וחצי אחוז.
ת. שמדובר בסוג נזק שכזה לא ניתן לדבר על חוזה ירידת ערך כי איני יודע אם הוא לתיקון או לא. ואז אני מגיע למשרד ובודק את הנזקים ואז מעדכן את הלקוח וחברת הביטוח בממצאים שלי. אני לא זוכר שהיה כזה דבר ואיני סבור שיכול להיות שקרה דבר כזה. אני לא יודע על תאונות קודמות שהיו ברכב זה אך אין התייחסות במעמד זה לעניין ירידת ערך. אין לי את כל ההיסטוריה של הרכב".

זאת ועוד: מחומר הראיות הסתבר, כאמור לעיל, כי הנתבעת ביקשה לעכב את הוצאת הדו"ח. עוד הסתבר כי בסופו של דבר, בעקבות חקירה שערכה הנתבעת, הוסיף השמאי הפחתות בשיעור ניכר של עשרות אחוזים מעבר לאותה הפחתה מינורית של 1.5%, אשר אין עוררין כי שיקפה את חוות דעתו של השמאי לאחר שבדק את הרכב. ראה עדותו של השמאי בעמ' 9, ש' 19 – 26:

"ש. יצאת מהמוסך ברעננה והכנת את הדו"ח.

- ת. מס' ימים לאחר מכן ואת הדו"ח שלחתי לחברת הביטוח. לאחר בדיקתי שוגרו לחברת הביטוח הממצאים הראשוניים ואז היא בדקה את עברו של הרכב וגילו שיש משהו נסתר, אמרו לא לסגור את התיק ויש דברים שחשוב להם לדעת.
- ש. עד השלב הזה לא הבחנת בשום בעיה אחרת מלבד הדו"ח הראשוני וכל ההערות התוספו לאור מה שנאמר ע"י חברת הביטוח.
- ת. נכון.

כמו כן, באופן תמוה ביותר, הסתבר לראשונה בחקירתו הנגדית של השמאי, כי לפי טענתו, הרכב נבדק על ידו פעמיים, פעם אחת במוסך ברעננה ופעם שנייה, במגרש השייך לנתבעת, אליו הועבר הרכב (עמ' 8, ש' 5-6).

זאת, חרף העובדה, כי בחוות הדעת, בעמוד הראשון, במקום המיועד לרישום תאריך הבדיקה ומיקום הבדיקה, נרשם רק התאריך של בדיקת הרכב במוסך ורק את המוסך כמקום הבדיקה.

העובדה שהרכב הועבר למגרש של הנתבעת, צוינה רק בפרק ההערות של חוות הדעת ואף זאת, מבלי שצוין תאריך הבדיקה ומבלי שצוין במפורש כי השמאי בדק בעצמו את הרכב. כך נרשם בסעיף ההערות לעניין זה:

"לאחר בדיקתי, הרכב הועבר למגרשה של חברת הביטוח, הרכב הורם על מתקן הרמה לבדיקה, נמצא כי ברכב ישנם רקבונות קשים ועמוקים בשלדת הרכב התחתונה, ובמרכב הקדמי של הרכב (פח חזית), נראה כי ברכב נעשו תיקוני חלודה שטחיים, בתחתית המרכב והשלדה, רצפת המרכב נצבע בצבע שחור וכמו כן הרכב עבר תיקוני פחחות וצבע כלליים".

הנה כי כן, עינינו הרואות, כי השמאי לא רשם בחוות הדעת כי בדק את הרכב במגרש הנתבעת, אלא רק כי לאחר בדיקתו, הרכב הועבר למגרש ושם נמצאו הרקבונות וכו', מבלי שצוין מי בדק שם את הרכב. חרף זאת, עמד השמאי בחקירתו בתוקף על כך שבדק את הרכב במגרש הנתבעת. עדותו בעניין זה, לא הייתה מהימנה עלי. כאמור, אין זכר בחוות הדעת למועד הבדיקה במגרש הנתבעת או לכך שהשמאי בדק את הרכב שם.

אולם יתרה מכך: בחקירתו הנגדית של השמאי, הסתבר כי ההפחתות שביצע בחוות הדעת לאחר שכבר הכין אותה ובטרם העביר אותה לתובע, התבססו על ממצאי חקירה שערכה הנתבעת בדבר ההיסטוריה של הרכב, כאשר לא רק שממצאים אלה לא נבדקו על ידו כלל, אלא שהשמאי אף לא מצא לנכון ולו לעיין בדו"ח החקירה ולמעשה קיבל את ממצאי הנתבעת כ"כזה ראה וקדש" (ראה עמ' 8, ש' 15-22).

אם לא די בכך, בתמליל השיחה שבין השמאי ולבין התובע, מתקבל הרושם הברור כי במקרה דנן, פעלו הנתבעת והשמאי בצוותא חדא ולא נותר כל זכר ממשי מהעצמאות והאובייקטיביות שאמורות לאפיין את שמאי החוץ, על פי ההסדר שיצר המפקח על הביטוח בעקבות בג"צ השמאים.

כך למשל, מאשר השמאי באותה שיחה כי קיבל הנחיות מהנתבעת להפחית את שווי הרכב ואף הנחו את השמאי באיזה שיעור להפחית את הרכב:

"חנן: הבנתי אבל מה שאתה ראתה זה אחוז עד אחוז וחצי עד שהם עיכבו את זה ונתנו את ההנחיות שלהם

אבי: כן כן הם נתנו לי הנחיות אחרי בדיקה שלהם שלרכב הזה הייתה תאונה גדולה בעבר וכך וכך ואתה צריך להפחית כך וכך".

חרף זאת, בחקירתו הנגדית הכחיש השמאי כי קיבל הנחיות מהנתבעת וטען כי מדובר בממצאים (עמ' 9, ש' 28).

כן הוסיף השמאי את הדברים הבאים, אשר במשמעות הכוללת שלהם, מלמדת על התנהלות פסולה מצד השמאי (ההדגשות בקו שלי – י.ד.):

**"חנן: "אין לי בעיה רק סיקרן אותי מאחזי וחצי זה השתנה לשלושים אחוז כי אני זוכר במוסך בדקת ואמרת לי שהאוטו במצב טוב אני זוכר היינו במוסך אני היית שצילמת אבי: כן כן אני אומר לך עוד פעם דברים מתגלגלים אנחנו עובדים בשיתוף עם חברת הביטוח.
חנן: או קיי
אבי: בגלל שאנחנו נותנים שירות לחברת הביטוח אנחנו באיזה שהוא מקום עובדים איתם בחבילה".**

דברים אלה שנאמרו על ידי השמאי, יחד עם הודאתו בכך שקיבל הנחיה מחברת הביטוח להפחית את התגמולים, כולל הנחיה לגבי שיעור ההפחתה, מהווים ראיה חד משמעית להתנהלות הפגומה של השמאי והנתבעת במקרה דנן.

לדידי, במקרה דנן מדובר בהפרה ברורה וחמורה, של הוראות המפקח על הביטוח, אשר אוסרות על כל השפעה מצד חברת הביטוח על שמאי החוץ. ראה במיוחד סעיף 5 רישא, שלפיו:

"מבטח, סוכן ביטוח, מבוטח, מוסך או כל גורם רלבנטי אחר לא ישפיעו(מעבר להעברת מידע רלבנטי) על שיקול דעתו המקצועי הבלתי תלוי של שמאי הקובע שומה עבור מבוטח, ובכלל זה:

א. לא ינחו את השמאי בהוראות המגבילות את שיקול דעתו המקצועי, לרבות בעת הגדרת הרכב כרכב "באובדן גמור" גם אם הנזק הגולמי לרכב נמוך ב-60%

ב. לא יטילו על שמאי מטלות שאינן עולות בקנה אחד עם תפקידו כשמאי, ובפרט:..."

מדובר גם בהפרה חמורה של חובת תם הלב שחבה הנתבעת כלפי התובע ושל חובת הנאמנות שחב השמאי לתובע, כשמאי חוץ שאמור להיות ניטרלי.

פגם נוסף בהתנהלות הנתבעת והשמאי במקרה דנן, עולה מכך שלאחר ההחלטה על שינוי הדו"ח בצורה קיצונית, לא נעשתה פנייה אל התובע לקבלת עמדתו וכדי לאפשר לו להשיג על הכוונה לשנות את ממצאי חוות הדעת, בין אם על ידי הגשת חוות דעת מטעמו ובין בכל דרך אחרת.

תחת זאת, השמאי ישר הוציא את חוות הדעת המתקנת. ויודגש: אלמלא השינוי הקיצוני שנעשה בשומת השמאי והעיתוי שלו, אשר גם לפי הודאתו עמדה במקור על הפחתה של 1.5% בלבד, ניתן היה להעביר את חוות הדעת לידי התובע, אשר היה רשאי להשיג עליה לאחר קבלתה.

לא כך פני הדברים, כאשר מדובר בתיקון ושינוי של חוות דעת, שהייתה למעשה גמורה ועל סף חתימה והעברה לצדדים ובפרט כאשר השינוי כה מהותי. בנסיבות כאמור, חובת תם הלב שחלה על הנתבעת ועל השמאי כלפי התובע, חייבה פנייה מוקדמת אל המבוטח, בטרם תיחתם חוות הדעת, כדי לקבל את תגובתו לשינוי המבוקש.

לא יעלה על הדעת כי התנהלות כזו תתקיים ביחסים שבין חברת הביטוח ולבין השמאי ותוך התעלמות מהמבוטח, אשר אמור להיות צד שווה ערך במשוואה זו. במקרה דנן, נפגעה זכות הטיעון של המבוטח בצורה מהותית.

לסיכום, מצאתי את עדותו של השמאי כבלתי מהימנה ואת התנהלותו בפרשה כפגומה מהיסוד והוא הדין לגבי הנתבעת, אשר לפי עדותו של השמאי, השפיעה עליו והנחתה אותו כיצד לנהוג, במקום לספק לו מידע.

התנהלות השמאי והנתבעת במקרה דנן יורדת לשורש העניין. משהוכח לפני כי הנתבעת השפיעה בצורה לא הוגנת על השמאי וזה פעל כפי ההנחיות שקיבל ממנה, ללא התחשבות בתובע ומבלי לאפשר לו את זכות הטיעון, יש לראות בחוות הדעת כפסולה מעיקרא ואין להתחשב בה כלל.

כאן המקום לציין כי אין בידי לקבל את טענת הנתבעת, שלפיה העברת הבעלות ברכב נעשתה על ידי התובע למרות שידע על ההפחתות הניכרות. דרישה זו של הנתבעת, להעברת הבעלות, באה כבר במכתב התגובה לתביעה שהגיש התובע בסמוך לאחר מקרה הביטוח ועוד לפני ששונתה השומה ועת סבר התובע כי ההפחתה תהא של 1.5% בלבד (ראה מכתב הנתבעת מיום 17.9.07). כמו כן, הסתבר כי בשלב מאוחר יותר, כאשר כבר ידע על הכוונה להפחתת השומה, אמנם חתם על ייפוי הכוח אולם לפי דברי התובע, בשלב זה טרם בוצעה ההפחתה בפועל והנתבעת התנתה את המשך הטיפול בחתימה על ייפוי הכוח (עמ' 5, ש' 27 - 29).

גם הטענות שלפיהן נמנע התובע מלהגיש חוות דעת מטעמו כדי לסתור את קביעת השמאי, אינן מקובלות עלי. נוכח התנהלות הנתבעת והשמאי במקרה דנן, ממילא חוות הדעת פסולה, אולם גם לגופו של עניין, חוות הדעת אינה מבססת במידה המינימאלית הנדרשת את המסקנה כי יש להפחית אחוזים כה ניכרים מערך הרכב.

ראשית, השמאי בדק את הרכב במוסך ולא מצא כל עילה להפחתות כה ניכרות. לא יכולה להיות מחלוקת על כך שתפקיד השמאי להעריך את שווי הרכב על בסיס המצב הפרטני של הרכב המדובר, שאם לא כן, ניתן היה להסתפק במחירון יצחק לוי. תפקידו של שמאי, לא רק לקבוע אם קיים אובדן מוחלט אם לאו, אלא גם לקבוע את שווי הרכב. עובדה שהשמאי מצא לנכון לפחית 1.5% משווי הרכב עקב ירידת ערך. בנסיבות אלה, תמוה כיצד לא מצא לנכון השמאי, ככל שלא מצא לנכון, לדאוג להרמת הרכב על ליפט במוסך, כדי לבדוק את המרכב התחתון שלו. האם לא מדובר בפעולה שגרתית וסטנדרטית שמן הראוי היה לבצעה כחלק מבדיקת הרכב במוסך?

שנית כלל, לא שוכנעתי כי השמאי בדק את הרכב במגרש הנתבעת וזאת נוכח העדר אזכור לכך בחוות הדעת עצמה ונוכח חוסר מהימנותו של השמאי כפי שכבר ציינתי לעיל.

שלישית, חוות הדעת נעדרת כל תחשיב או הסבר, כיצד הגיע השמאי להפחתה של 35% ולא להפחתה אחרת. השמאי נחקר בעניין זה ולא רק שלא נתן תשובה מספקת אלא, שטען כי "אין לזה תחשיב" (עמ' 10, ש' 25).

טעם נוסף שכנראה מצדיק את דחיית טענות הנתבעת ואשר אמנם לא נטען על ידי התובע, נוגע להוראות הפוליסה בקשר לקביעת ערך הרכב באובדן גמור. במקרה דנן, סעיף 6.1 לפוליסה קובע כי "נגרם לרכב אובדן גמור ישלם המבטח למבוטח את מלוא ערך הרכב ביום קרות מקרה הביטוח או יחליפו ברכב מסוג ואיכות דומים". לצידו של סעיף זה, נקבע בפוליסה כי: "לענין קביעת ערך הרכב במקרה של אובדן גמור ראה נספח א' להלן".

דא עקא, הנתבעת לא מצאה לנכון לצרף את נספח א' האמור לחומר הראיות שהגישה לבית המשפט בתיק דנן. לפיכך, יש לצאת מתוך נקודת הנחה כי אילו צורף נספח א', תוכנו היה פועל לרעת הנתבעת (ראה בענין זה ע"א 2275/90 לימה חברה ישראלית לתעשיות כימניות בע"מ נ' פרץ רוזנברג פ"ד מ"ז (2) 605, 614-615).

במקרה אחר, שבה הייתה מעורבת הנתבעת (ת.א. (ת"א) 36572/03 אנגלר פאול אמיר נ' ביטוח ישיר - איי.די.איי. חברה לביטוח (פורסם בנבו)), הגיע כבי' השופט אטדגי, למסקנה שאין להפחית תאונות קודמות מערך הרכב, וזאת מאחר והנתבעת לא פירטה במפורש בשלב הצעת הביטוח, כי ניתן לעשות כן וכך נקבע בענין זה:

"יתר על כן, אני סבור, כי הניסוח בדף הנזכר לעיל אינו ממלא כנדרש אחר ההנחיות. אמנם, מצוין בו כי ערך הרכב יקבע לפי שוויו ביום קרות מקרה הביטוח, וכי ערך הרכב מתבסס על מחירון המכוניות המשומשות של לוי יצחק, וכך אכן הוערך הרכב במקרה שלנו, אולם ההנחיות דורשות באופן דווקני "פירוט מלא של המשתנים המיוחדים" ו"הסבר מפורט בכתב למשמעות המשתנים המיוחדים והשפעתם על חישוב תגמולי הביטוח" (סעיף 2 להנחיות). אמנם, ההנחיות נוקבות גם באפשרות שהמבטח "לחילופין, יפנה את המבוטח למשתנים כאמור במחירון", אולם אפשרות זו איננה פוטרת, כך דעתי, את המבטח מפירוט עצם המשתנים, אלא מפירוט "מלא" שלהם. באפשרות זו, אם כן, די לנקוב בראשי הפרקים של המשתנים והפנית המבוטח לעיון במחירון להשלמת הפרטים הנדרשים בקשר לאותם משתנים. לפיכך, לא די היה בניסוח בדף הנדון, לפיו המחירון "כולל תוספות ו/או הפחתות, אשר משפיעות באופן מצטבר על ערך הרכב". גם שתי הדוגמאות של ההפחתות שהובאו באותו דף אינן פוטרות מהפירוט הנדרש של כל המשתנים. דוגמאות אלה באות על פי ההנחיות, בנוסף לפירוט האמור, ולא במקומו".

ולסיכום, נקבע כי:

"על פי ההנחיות, במידה והמבטח לא פעל על פיהן, אין להתחשב באותם "משתנים מפחיתים" שלא צוינו בקביעת תגמולי הביטוח בעת אובדן גמור של הרכב. המסקנה הנובעת מכאן היא, שהנתבעת לא היתה זכאית להפחית משווי הרכב בשל התאונות הקודמות, משום שמתנה זה לא פורט בפני התובע (או אשתו) בשלב הצעת הביטוח, ולדעתי גם לא בדף פרטי הביטוח, כאמור לעיל".

במקרה דנן, הנתבעת אף לא מצאה לנכון להציג את אותו נספח א' שזכר בפוליסה ואשר לכאורה קובע כיצד נקבע ערך הרכב לצורך תשלום תגמולצי ביטוח במקרה של אובדן מוחלט, לא כל שכן הביאה ראיות לגבי מה נאמר והותנה במפורש בפני התובע בשלב הצעת הביטוח.

לבסוף, נשאלת שאלה נוספות הנה – האם התובע לא שילם בשנה הרלוונטית לתביעה, פרמיה עבור הפוליסה לפי ערך רכב מלא ואם כן, מדוע יש מקום להתחשב במצב הרכב קודם בשנים קודמות לפוליסה הרלוונטית לאותה שנה במקרה של אובדן מוחלט.

מאחר ושני העניינים האחרונים שהזכרתי לעיל לא נטענו על ידי התובע, לא מצאתי לנכון, בפרט משלא ניתנה לנתבעת הזדמנות להשיב בעניינים אלה, לבסס את פסק הדין על הממצאים, אשר נזכרו ונרמזו על ידי לעיל, ואשר קרוב לודאי הייתי מגיע אליהם, אילו הטענות היו מועלות לפני. יחד עם זאת, הדברים האמורים מטילים צל נוסף, על טענות הנתבעת במקרה דנן.

סוף דבר

אשר על כן, התביעה מתקבלת ברובה. מאחר ולא הובאו ראיות לתשלומים הנטענים לבעלי מקצוע, אני מחייב את הנתבעת לשלם לתובע, את יתרת סכום התביעה בגין תגמולי הביטוח בלבד, בסך של 32,274 ₪, וזאת לצורך השלמת תגמולי הביטוח לסך של 93,000 ₪.

כמו כן, סבורני כי נוכח מסקנותיי, יש לראות, ביתרת סכום התביעה ובוודאי בסכום ששולם רק ביום 5.3.08, כסכומים שלא היו שנויים במחלוקת בתם לב, כאמור בסעיף 28 א' לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א-1981.

לפיכך, אני מחייב את הנתבעת לשלם לתובע, את הריבית המקסימאלית הנקובה בסעיף 28 א' הני"ל, בנוסף להפרשי ההצמדה והריבית הנזכרים בסעיף 28 לחוק הני"ל, הן בגין הסכום ששולם ביום 5.3.08, וזאת לתקופה מיום 17.10.07 (30 יום ממכתב הנתבעת המאשר קבלת התביעה – ראה סעיף 27 סיפא לחוק הני"ל) ועד למועד האמור והן בגין יתרת סכום התביעה, וגם כאן, מיום 17.10.07 ועד לתשלום בפועל.

כמו כן, הנתבעת תשלם לתובע את הוצאות המשפט ובנוסף, שכר טרחת עו"ד בסך של 15,000 ₪ + מע"מ וזאת בהתחשב בתוצאה, בכך שרק לאחר הגשת התביעה שולמו תגמולי ביטוח כלשהם, וכן בהתחשב בהתנהלות הנתבעת וכן בהתחשב בסכום שיש לראותו כשכר ריאלי מינימאלי וסביר, עבור ייצוג התובע בתיק דנן, על נסיבותיו והכול לפי הפרמטרים שהתווה בית המשפט העליון בקשר לפסיקת שכר טרחה בבג"ץ תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' הרשות המוסכמת למתן רשיונות יבוא-משרד התעשייה והמסחר (פורסם באתרים משפטיים).

כל הסכומים שנפקדו, ישולם תוך 30 יום מהמצאת פסק הדין לנתבעת ו/או לבא כוחה.
ניתן היום, כ"ב בניסן, תשס"ט (16 באפריל 2009), בלשכתי.